

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 10. maj 2010
Kontor: Lovteknikkontoret
Sagsnr.: 2010-792-1310
Dok.: JCG40509

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 987 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. april 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lone Dybkjær (RV).

Lars Barfoed

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 987 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen omdelt på REU alm. del – bilag 466.”

Svar:

I den henvendelse, der omtales i spørgsmålet, anføres det på baggrund af en konkret arvesag, som er under behandling ved retten, at det er problematisk, at der ikke er arveret mellem ugifte samlevende.

Justitsministeriet finder af principielle grunde ikke at burde udtale sig om den konkrete sag, hvor retten efter det oplyste har afgjort, hvem der er arvinger.

Justitsministeriet kan dog mere generelt oplyse, at reglerne om arveret findes i arveloven, jf. lov nr. 515 af 6. juni 2007 som ændret ved lov nr. 168 af 12. marts 2008.

Ugifte samlevende har efter reglerne i arveloven som udgangspunkt ikke arveret efter hinanden, men har efter reglerne i arvelovens §§ 87-89 dog mulighed for at oprette et udvidet samlevertestamente.

Det fremgår således af § 87, stk. 1, at to personer ved testamente kan bestemme, at de helt eller delvis vil arve hinanden og arves, som var de ægtefæller. Det kan dog ikke bestemmes, at arvelovens regler vedrørende uskiftet bo skal finde anvendelse, jf. § 87, stk. 2, ligesom et udvidet samlevertestamente ikke indebærer, at der indføres tvangsarv efter de samlevende, jf. § 87, stk. 3.

Efter § 88, stk. 1, er et udvidet samlevertestamente efter § 87 kun gyldigt, hvis parterne ved oprettelsen opfyldte betingelserne i § 6, § 9 og § 10 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, dvs. at der ikke efter disse regler var hindringer for, at parterne kunne have indgået ægteskab, og hvis parterne ikke i forvejen havde oprettet testamente efter § 87, hvorefter en anden samlever har arveret.

Efter § 88, stk. 2, er et udvidet samlevertestamente endvidere kun gyldigt, hvis parterne på tidspunktet for den førstafdøde samlevers død levede sammen på fælles bopæl og ventede, havde eller havde haft et fælles

barn eller havde levet sammen på den fælles bopæl i et ægteskabslignende forhold i de sidste 2 år.

Arveloven bygger på betænkning nr. 1473/2006 om revision af arvelovgivning m.v. Arvelovsudvalget foreslog i betænkningen bl.a. indførelse i arveloven af en såkaldt legal arveret for visse grupper af ugifte samlevende. Der henvises nærmere til betænkningen, s. 147-171.

Justitsministeriet fandt ved udarbejdelsen af forslaget til arveloven, jf. lovforslag nr. L 100 fremsat den 6. december 2006, imidlertid ikke grundlag for at foreslå regler om legal arveret mellem ugifte samlevende, men foreslog i stedet reglerne om udvidet samlevertestamente, der nu fremgår af arvelovens §§ 87-89.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår som begrundelse herfor bl.a. følgende (Folketingstidende 2006-07, Tillæg A, s. 3286 ff.):

”Justitsministeriet har overvejet Arvelovsudvalgets forslag om indførelse af en legal arveret for visse grupper af ugifte samlevende.

Som det fremgår af pkt. 15.1 ovenfor, er der ikke i dag regler i arveloven om legal arveret for ugifte samlevende, og der ville derfor i givet fald være tale om en principiel nydannelse i arveretten. Der er endvidere tale om et spørgsmål, hvor en række komplicerede – og til dels indbyrdes modstridende – hensyn gør sig gældende.

På den ene side kan der – som anført af udvalget – peges på, at familiemønstrene har ændret sig betydeligt siden vedtagelsen af den gældende arvelov i 1963. Der findes i dag ca. 290.000 ugifte samlevende par, og knap 100.000 af disse har børn sammen.

Særligt for gruppen af ugifte samlevende med børn kan en samlevers død have alvorlige økonomiske konsekvenser for den længstlevende samlevers muligheder for at sikre barnets fremtidige forsørgelse, hvis samleveren ikke er sikret gennem forsikrings- og pensionsordninger eller et testamente. Justitsministeriet er derfor enig med udvalget i, at en eventuel legal arveret som sit primære sigte måtte have til formål at sikre gruppen af ugifte samlevende i stabile parforhold, hvor der er fællesbørn, og ministeriet kan for så vidt også tilslutte sig udvalgets antagelse om, at det for denne gruppe er berettiget at gå ud fra, at en vis legal arveret vil være i overensstemmelse med ønsket hos hovedparten af gruppen. Efter udvalgets forslag kan et ugift samlevende par, der ikke ønsker legal

arveret efter hinanden, endvidere udelukke dette ved testamente, dvs. der er ikke tale om en tvangsarveret.

Justitsministeriet har således stor forståelse for de hensyn, der ligger til grund for udvalgets forslag.

Heroverfor står på den anden side, at der efter Justitsministeriets opfattelse er væsentlige hensyn, der taler imod indførelse af en legal arveret for visse grupper af ugifte samlevende.

Først og fremmest er det efter Justitsministeriets opfattelse væsentligt også i arveretlig henseende at fastholde, at der er en principiel forskel på et ægteskab og et ugift samliv.

Et ægteskab eller et registreret partnerskab udløser en række retsvirkninger for parterne både i levende live og ved død. Det følger således af lov om ægteskabets retsvirkninger, at ægtefællerne under ægteskabet har gensidig forsørgelsespligt over for hinanden. Ægteskab indebærer endvidere, at der stiftes et særligt formuefællesskab mellem parterne, medmindre parterne ved ægtepagt aftaler særeje, og et ægteskab kan kun opløses ved skilsmisse, der bevilges af det offentlige. Ved en ægtefælles død er den længstlevende ægtefælle endvidere både tvangsarving og legal arving efter den førstafdøde ægtefælle.

I modsætning til indgåelse af ægteskab eller registrering af partnerskab udløser etableringen af et samlivsforhold ikke på samme måde retsvirkninger. Der er ikke gensidig forsørgelsespligt mellem ugifte samlevende, der stiftes ikke ved samlivsforholdet et formuefællesskab, og der gælder ingen begrænsninger i adgangen til at opløse parforholdet.

Ved indgåelse af ægteskab træffer parterne således et valg, der indebærer, at bl.a. reglerne i lov om ægteskabets retsvirkninger og arveloven skal anvendes. Et sådant valg træffes ikke, når parterne alene etablerer et ugift samliv.

Der kan endvidere være mange årsager til, at et par vælger et ugift samliv frem for et ægteskab. Det kan f.eks. være udtryk for parternes bevidste fravalg af reglerne om retsvirkningerne af ægteskabet både i parternes levende live og ved død. Justitsministeriet lægger vægt på, at reglerne i arvelovgivningen udformes således, at et sådant eventuelt fravalg respekteres.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der således meget, der taler for, at det valg, som samlevende par træffer ved ikke at gifte sig, naturligt må have som konsekvens, at de ikke – hverken helt eller delvis – omfattes af regler om legal arv på samme måde som for ægtefæller.

Det er samtidig meget væsentligt at fremhæve, at den omstændighed, at der ikke er legal arveret for ugifte samlevende, på ingen måde er ensbetydende med, at arveloven ikke giver sådanne par mulighed for at sikre sig i arvemæssig henseende.

Allerede i dag har ugifte samlevende, der ønsker at arve hinanden, således mulighed for dette ved at oprette et testamente.

Justitsministeriet er i den forbindelse enig med udvalget i, at de testamentariske muligheder for ugifte samlevende bør forbedres gennem indførelsen af udvalgets forslag til regler om oprettelse af et udvidet samlevertestamente. Justitsministeriet foreslår endvidere, at betingelserne for oprettelse af udvidet samlevertestamente på visse punkter lempes i forhold til udvalgets forslag, jf. pkt. 15.3.2 nedenfor.

Der vil således efter lovforslaget være en meget lempelig adgang for ugifte samlevende til – hvis det er det, de ønsker – at bestemme, at de i arveretlig henseende skal sidestilles med ægtefæller.

Det er desuden indgået i Justitsministeriets overvejelser, at udvalgets forslag om en legal arveret for ugifte samlevende vil kunne føre til bevismæssige tvister om, hvorvidt samlivsforholdet har været ægteskabslignende, eller om de tidsmæssige krav til samlivet er opfyldt. Efter Justitsministeriets opfattelse er det væsentligt, at arvelovens legale regler bliver så klare og enkle som muligt.

Efter en samlet vurdering af de ovenfor nævnte forhold finder Justitsministeriet derfor ikke grundlag for at foreslå regler om legal arveret for ugifte samlevende. Som en naturlig konsekvens heraf har Justitsministeriet heller ikke medtaget udvalgets forslag om en bestemmelse, hvorefter skifteretten efter en konkret vurdering undtagelsesvist kan bestemme, at den længstlevende samlever skal arve af den førstafdøde samlevers formue.”

Justitsministeriet finder fortsat, at ovenstående hensyn gør sig gældende.

